

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. vlt. De Obedientia, & Inobedientia,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

posse recte fieri sine speciali Dei monitione, quemadmodum notat Suarez in opere de religionibus tract. 3. lib. 1. cap. 2. num. 13. in quo cap. & in sequenti tertio persequitur de hac re quæ sunt spe. ulationis scholasticæ.

CAP. VLTIMVM.

De obedientia & inobedientia.

SVMMARIVM.

- 230 Definitio obedientie specialis cum explicatione rationis, qua distinguitur ab obedientia generali.
- 231 Inobedientia quedam est generalis, & quedam specialis, ac vtriusq. differentia.
- 232 Deo obediendum est in omnibus.
- 233 Quatenus obediendum homini, qui superior noster est.
- 234 Dubium subditi non liberat eum ab obligatione obediendi.
- 235 Deus potest de omnibus præceptum dare, non item homo.
- 236 Non est obligatio obediendi in eo, quod constat peccatum esse, etiam tantum veniale.
- 237 Hinc Superiori minori obediendum non est, contra præceptum maioris, nec cum scandalo proximi.
- 238 Ut obligatio sit obediendi, voluntas Superioris debet exterius expressa esse mandato.
- 239 In quibus rebus sit obediendi obligatio; & cum æquales diuersa præcipiunt, quid agendum.
- 240 Inobedientia specialis aperienda est in confessione, non item generalis.
- 241 Inobedientie specialis diuersi modi, & quatenus ex exprimi debent in confessione.

230. **V**ltima virtus earum, quæ ad primum Decalogi præceptum pertinent, est obedientia: de qua D. Thom. 2. 2. quæst. 104. & Summiltz in verbo Obedientia. Ea vero definitur potest: virtus quæ facit hominem promptum ad implendum Superioris mandatum, ut mandatum est. Vbi aduerte Superioris mandatum impleri dupliciter: primo materialiter; nempe faciendo simpliciter quod Superior ipse iniungit. Secundo formaliter; nempe idem faciendo ex motu, quod à Superiore mandatum sit. Quorum modorum priore, constituitur generalis obedientia; completens sub se omnes virtutes; quatenus per eas implemus Dei & aliorum Superiorum nostrorum mandata: ut per fidem, mandatum de credendo; per spem, de sperando; per charitatem, de diligendo per iustitiam, de non inferendo proximo iniuriam, & sic de reliquis. Posteriore modo vero, constituitur obedientia prout est specialis virtus ab alijs distincta: cuius munus est ut homo; tum illa quæ caterarum virtutum sunt; tum alia de se indifferentia velit facere hoc nomine, quod sunt à Deo, aut ab alio suo Superiore mandata: ita ut facere aliqua, siue ad alias virtutes pertineant, siue nullius virtutis, sed indifferentia de se sint, non spectet ad obedientiam: nisi eo intuitu facias, quod sunt à Superiore mandata. Vnde in tradita definitione (ut propria esset specialis obedientie) addita est illa reduplicatio *ut mandatum est*.

231. Sicut autem obedientia ita inobedientia quædam est materialis ac generalis; & quædam formalis & specialis. Nam dupliciter potest quis esse inobediens: vno modo materialiter, quando scilicet simpliciter negligit facere ea quæ præcipiuntur: siq; constituitur generalis inobedientia completens in se omnia vitia, quibus contra Superiorum mandata peccatur. Quod peccatum in re leui veniale est; in graui autem mortale, non tamen distinctum ab alijs: sed idem cum vnoquoque eorum quæ per petrantur singulorum præceptorum transgressione. Altero modo potest quis inobediens esse formaliter; ut censetur esse quando non præstat illud quod à Superiore mandatur, quia non vult mandato ipsius subesse; & ita constituitur inobedientia formalis: quæ est speciale vitium, distinctum ab alijs, & oppositum obedientie formalis; semperque censetur esse grauisimum peccatum mortale, cum semper habeat annexum formalem & expressum Dei contemptum in mandato ipsius: aut in mandatis aliorum Superiorum, qui ab ipso authoritatem habent: iuxta illud Lucæ cap. 10. Qui vos audit, me audit; & qui vos

spernit, me spernit.] Item illud ad Rom. 13. Qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit. Vnde ea solet quoq; dici inobedientia ex contemptu: indeque peccatum esse mortale constat per postremam regulam earum quas tradidimus in præcedenti lib. 13. cap. 7. De eadem autem differunt plenius D. Thom. & Caiet. 2. quæstio. 105. & Summularij in verbo Obedientia, atq; alij qui tractationem institunt de peccatis capitalibus eam facientes superbia filiam. Sed sufficere ut ad damus al quod documenta vtilia ad cognoscendum in quibus teneamur vel non teneamur ex obligatione obedire nostris Superioribus. Alia vero quæ magis propria sunt speculationis scholasticæ, quam nostri instituti, ei qui nosse vult suppeditabit Leonar. Lessius De iust. & iure lib. 2. cap. 46. dubit. 4. 5. & 6.

232. Primum igitur documentum est: In omnibus obediendum esse Deo. Nam impossibile est aliquid iniquum à Deo præcipi: cum aliquid eo ipso bonum sit, quod cadat sub diuinam voluntatem, quæ est prima rectitudinis regula: neq; de hoc quisquam dubitat.

233. Secundum est: Subditum teneri homini Superiori suo, obedire in ijs omnibus & solis, de quibus non constat euidenter, quod sint contra præceptum Dei aut alterius Superioris, eo qui præceptum dat maioris, & cui obediendum sit; vel certe quod sint talia, quæ excedant limites potestatis, & authoritatis in subditum ipsum. Hoc D. Thom. in cit. qu. 104. art. 5. tangit. Et confirmatur: quia quod in omnibus ijs, subditus teneatur suo Superiori obedire, constat aperte per Christi mandatum Matth. 23. Omnia quæcumq; dixerint vobis, seruate, & facite. Quod solis vero; quia id ipsum Christi mandatum, & quoduis simile (quale est illud ad Coloss. 3. Filij obedite parentibus, per omnia) sic intelligendum est, ut retineatur illud Act. 5. Obedire oportet Deo magis quam hominibus. Quo quidem significatur non esse obediendum in ijs quæ constat esse contra voluntatem Superioris præminentioris.

Aduertendum autem est circa hoc documentum: ut subditus obedere teneatur, non esse necessarium ut videat intelligatq; bonum esse, & intra limites authoritatis sui Superioris contineri illud; quod sibi præcipitur; sed sufficere, ut non fiat euidenter illud esse malum, aut contineri intra dictos limites. Nec enim ad officium ipsius pertinet tale quid inquirere: sed potius, ut motus sola authoritate Superioris sui, persuadeat sibi bonum expediensque esse facere id quod præcipitur: edam si non videat quare & quo modo bonum expediensque sit. Quia in re consistit obedientia cæca in spiritali vita tantopere commendata. Pro qua aliquot Sanctorum Patrum authoritates adfert Gregor. à Valen. 2. 2. disput. 7. quæstio. 3. puncto 2. Pro eaque facit illud ad Hebræos 13. Obedite præpositis vestris & subiacete eis: ipsi enim perurgulant, tanquam rationem pro animabus vestris reddaturi. Quibus verbis Apostolus indicat ad Superiores maxime spectare, ut perurgilent seu videant quid nos agere expediat, bonumque sit: tanquam ij qui in die iudicij redduri sunt pro nobis rationem de ijs, quæ ex ipsorum præscripto fecerimus.

234. Tertium documentum est: subditi dubium de eo quod præcipitur, an sit malum, aut extra limites authoritatis, quæ præcipiens habet in ipsum, non impedire quominus ille teneatur obedire. Ratio est, quia ipse potest dubium deponere, persuadendo sibi rectum esse præceptum Superioris: quod quidem non constat ei euidenter de contrario: nihilque obstat, quin statuere possit se non peccare, imo potius se teneri satisfactere obligationi obediendi, quam illud imponit: cum iuxta præcedens documentum, Superior habeat ius imperandi omne id quod malum esse, aut extra limites authoritatis ipsius esse non constat euidenter: atque in casu dubij, melior sit conditio Superioris tanquam constituti in possessione suæ authoritatis: ipseque existimari debeat recte præcepisse, quamdiu non constat de contrario, iuxta capit. Quid culpatur. 23. quæst. 7.

235. Quartum documentum est: Nihil esse extra limites diuinæ authoritatis & prouidentie: ideoque simpliciter in omnibus obediendum esse Deo. Extra limites vero humanæ authoritatis generaliter esse (quod recte explicat D. Thom. in eadem quæstio. 104. art. 5.) tum ea quæ sunt contra Superioris

perioris

perioris eminentioris mandatum: tum ea quæ perinent ad animam, vt actus pure interiores: tum intellectus, velut credere aliquid, aut sibi persuadere aliquam opinionem: tum etiam voluntatis, velut amare hunc vel illum: hanc vel illam intentionem habere. Itemq; ea quæ pertinent ad naturam corporis: siue quoad speciei propagationem vt generatio prolis: siue quoad conseruationem individui, vt sumptio cibi, vel potus. Ratio est, quia in his natura tanquam eminentior potestas, tollit subiectionem; in illis vero alijs, eandem tollit improportio humanæ potestatis ad talia bona. Quæ improportio quoad pertinet ad animam, patet ex eo quod secundum illa perficere hominem, potestatis sit Dei, intima illius penetrantis ac possidentis pleno iure.

Aduerte tamen hominem posse subditum suum obligare ad actum interiorem qui non fuerit purus sed exteriori admixtus: hunc enim præcipiendo, consequenter & secundario actum eiusmodi præcipere potest. Sic in cap. Dolentes de celebr. Missarum, Ecclesia cum recitatione horarum canonicarum, præcipit interiorem deuotionem & attentionem in illa seruandam. Aduerte etiam dictis non ob stare, quod Religiosi teneantur suis Prælati obedire in materia castitatis: & quod Ecclesia præceptum det de ieiunio. Illud enim fit ex accidenti propter emissum à religiosis votum castitatis. Istud vero non est, quod Ecclesia simpliciter prohibeat esum & potum ad individui conseruationem necessarium; sed quod comedendi modum præscribat: quod non excedit limites humanæ potestatis, intra quos, vt loco cit. habet D. Thom. continentur omnia quæ per corpus agenda sunt: hoc excepto, quod secundum ea quæ ad naturam corporis pertinent, homo soli Deo subijciatur.

236. Quintum documentum est: Si id quod præcipitur peccatum esse etiam tantummodo veniale, subdito constiterit, nullatenus esse obediendum: quod patet ex cap. Literas, De restitutione spoliatorum §. Porro & ex cap. Quid ergo, in qu. 3. quod procedit etiam si Superior ipse putet nullum peccatum esse, ex Sylu. in verbo Obedientia num. 5.

237. Similiter cum duo Superiores præcipiant opposita, non esse parendum minori contra præceptum maioris: sed prætermisso minore Superiore, parendum esse maiori. Sic in rebus Ecclesiasticis contra præceptum Papæ, non est alteri Superiori parendum. Hoc satis patet ex secundo documento: & traditur à Panormit. ad cap. Inquisitioni De sent. ex com. num. 5.

Sextum documentum est, quod ex eodem Panormit. refert Sylu. loco cit. non esse obediendum Superiori præcipienti aliquid quod constat cessurum in scandalum aut detrimentum notabile aliorum innocentium, etiam si præcipiat sub excommunicatione. Nam tunc peccaretur in proximum.

238. Septimum documentum (quod ex D. Thoma habet Syluester in eodem verbo Obedientia quæst. vltima) est hominem non teneri obedire voluntati sui Superioris, nisi ea exterius expresse vel tacite illi per mandatum manifestetur, etiam si inferior sciat Superioris sui voluntatem esse, vt sine

mandato obediat. Ratio est, quia voluntati Superioris, etiam Dei, non obligamur nostram conformare nisi cum fuerit præcipiens vel prohibens, vt declarauimus in præced. lib. 13. cap. 7. Non est tamen negandum quin sit perfectior obedientia facere voluntatem Superioris antequam manifestetur mandato, quam expectare donec mandatum det de eo quod fieri vult.

239. Octauum documentum est: Inferiorem in omnibus & solis teneri suo Superiori obedire, in quibus illi subest, inferiorve est; vt seruus domino in ministerijs seruilibus: filius patri in rebus domesticis, miles duci in rebus bellicis, & sic de alijs: de quibus in particulari dicendum est in seq. libr. 19. Istud D. Thom. habet 2. 2. quæst. 104. art. 5. Ex quo idem referens Syluester in verbo Obedientia num. 10. adiungit dubium. Quid agendum sit in casu quo duo superiores æquales præcipiunt eidem subdito res oppositas: vt si militi qui subditus est suo duci, & suo patri; dux aliquid præcipiat quod non potest impleri simul cum eo quod pater præcipit. At ergo tunc cæteris paribus obediendum esse ei qui præcipit in ordine ad nobiliorem finem: ideoque si æquale detrimentum oriatur in re domestica & in re militari, potius esse obediendum duci quam patri: quia ille præcipit in ordine ad bonum commune, quod nobilius est bono particulari vnius domus.

240. Nonum documentum est: In confessione exprimendam esse inobedientiam formalem, non item materialem. Illa enim peccatum est à cæteris distinctum: ea; aggrauans mutando speciem, hæc non item: cum tantum sit conditio quædam inclusa in omni peccato, hoc ipso, quod est contra præceptum Superioris.

241. Cum autem vt obedientia sic inobedientia formalis quædam sit erga Deum & quædam erga homines: hæcque adhuc sit varia pro varietate Superiorum (quædam enim est omnium qui sunt de Ecclesia, erga Summum Pontificem; quædam eorum qui sunt de diocesi, erga suum Episcopum, quædam eorum qui sunt de Parochia, erga suum Curatum: quædam religiosorum erga suos Prælatos: quædam vasallorum, erga dominos, quædam filiorum erga parentes) dubitari potest. An necesse sit in confessione expresse declarare, cuiusmodi ea fuerit: an vero sufficiat absolute se de inobedientia accusare. Qua de re approbandum videtur quod habet Gregorius à Valen. 2. 2. disput. 7. quæst. 3. sub finem, quamuis necessarium non sit id declarare tanquam circumstantiam, quæ mutet speciem: exprimendam esse tamen, quando sic notabiliter aggrauat malitiam inobedientiæ intra suam speciem: vt nisi aperiatur, Confessarius non videbitur sufficienter intelligere statum animæ Pœnitentis, ad fungendum debite suo munere: siue in imponenda pœnitentia, siue in remedijs aduersus peccata futura adhibendis. Atque hæc hæcenus de ijs quæ faciunt ad declarationem rationis iudicandi de peccatis in ordine ad 1. Decalogi præceptum.